

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ – Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale și schimbări preconizate

1. Buna funcționare a sistemului administrației penitenciare reprezintă o prioritate a României, în scopul asigurării drepturilor persoanelor private de libertate.

Conform Legii nr. 293/2004, statutul special al funcționarilor publici din sistemul administrației penitenciare este conferit de natura atribuțiilor de serviciu care implică îndatoriri și riscuri deosebite, în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu funcționarul din penitenciare fiind investit cu exercițiul autorității publice, acesta putând folosi, în condițiile legii, tehnica, mijloacele și armamentul din dotare.

2. Plecând de la dispozițiile Legii nr. 293/2004 și cele ale Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, proiectul prevede schimbarea denumirii de “funcționar public cu statut special din sistemul administrației penitenciare” cu cea de „polițist de penitenciare”.

Astfel, sintagma „funcționar public cu statut special” nu este o denumire, ci reglementează statutul personalului (de altfel și polițiștii din cadrul Ministerului de Interne sunt funcționari publici cu statut special, dar au și denumirea de „polițiști”).

De asemenea, conform dispozițiilor Legii nr. 254/2013, activitățile pentru realizarea siguranței deținerii constau în luarea măsurilor de pază, escortare, însoțire și supraveghere, în scopul menținerii ordinii și disciplinei în rândul deținuților.

Denumirea actuală este criticabilă, fiind nevoie de o denumire care să ofere funcționarilor de penitenciare identitate ca ocupație și categorie profesională, similar celorlalte instituții din structura de apărare, ordine publică și siguranță națională.

3. Conform proiectului, funcțiile de conducere vacante din sistemul administrației penitenciare se ocupă prin avansarea ofițerilor de penitenciare, prin concurs; agenții de penitenciare pot ocupa prin concurs funcții de conducere vacante până la nivelul de șef birou sau echivalent.

Pot participa la concursul pentru ocuparea posturilor vacante de conducere persoanele care au o vechime de cel puțin 3 ani ca polițist de penitenciare în sistemul administrației penitenciare.

Funcțiile de conducere din sistemul administrației penitenciare, rămase vacante ca urmare a neocupării în condițiile descrise anterior, se pot ocupa prin concurs din sursă externă sau prin transferul cadrelor militare și al funcționarilor publici cu statut special din cadrul altor instituții de apărare ordine publică și siguranță națională ale statului sau al Ministerului Justiției și unităților subordonate acestuia.

4. În prezent, persoanele care ocupă funcții de conducere în cadrul sistemului administrației penitenciare sunt numite pe o perioadă nedeterminată. Proiectul urmărește ca, prin instituirea mandatelor pe perioadă limitată (4 ani) pentru o serie de funcții de conducere din sistemul administrației penitenciare, să asigure un act de management mai eficient, prin o mai mare responsabilizare a persoanelor care dețin aceste funcții, să

Încurajeze pregătirea profesională a persoanelor care aspiră la o astfel de funcție și să deschidă accesul și altor persoane din cadrul sistemului la ocuparea acestor funcții, stimulând astfel competiția și asigurând o bază de selecție obiectivă.

Față de cele prezentate mai sus, proiectul propune următoarele:

- introducerea unor dispoziții referitoare la instituirea mandatelor de 4 ani pentru funcțiile de director general, directori generali adjuncți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor și director de unitate, cu posibilitatea reînvierii în funcție;

- instituirea unor dispoziții tranzitorii privind mandatele celor în funcție, pentru a se asigura menținerea drepturilor câștigate față de legea în vigoare la data numirii lor;

5. Conform art. 36 lit. k) din lege, polițistul de penitenciare are dreptul la decontarea cheltuielilor de transport, în cazul deplasării în interes de serviciu, în cazul mutării în alte localități, în cazul deplasării de la domiciliu la locul de muncă când domiciliază în altă localitate decât cea în care își desfășoară activitatea până la 70 km și, o dată pe an, pentru efectuarea concediului de odihnă, precum și în alte situații, în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului.

Prevederile actuale ale Legii nr. 293/2004 nu condiționează în mod expres decontarea cheltuielilor cu transportul la și de la locul de muncă, de inexistența unui drept de natură locativă al polițistului de penitenciare în localitatea în care acesta își desfășoară activitatea.

În acest sens, proiectul aduce precizări de natură a clarifica modul de interpretare și aplicare a normei juridice care reglementează dreptul de a beneficia de decontarea, în anumite limite, a cheltuielilor de transport efectuate în vederea deplasării la locul de muncă, pentru prestarea muncii.

Conform proiectului, decontarea cheltuielilor de transport în acest caz se realizează condiționat de inexistența unui drept de natură locativă al polițistului de penitenciare în localitatea în care acesta își desfășoară activitatea, inclusiv al soțului/soției acestuia ori al copiilor aflați în întreținere.

Proiectul prevede că polițistul de penitenciare nu beneficiază de decontarea cheltuielilor de transport în cazul deplasării de la domiciliu la locul de muncă, când domiciliază în altă localitate decât cea în care își desfășoară activitatea, dacă acesta, soțul/soția acestuia sau copiii aflați în întreținere au înstrăinat o locuință proprietate personală, în localitatea în care își desfășoară activitatea, după data încadrării în sistemul administrației penitenciare.

De asemenea, conform proiectului, în situația în care polițistul de penitenciare, soțul/soția acestuia ori copiii aflați în întreținere au o locuință proprietate personală într-o localitate mai apropiată de localitatea în care se află locul de muncă decât cea în care domiciliază, decontarea cheltuielilor de transport cu deplasarea la și de la locul de muncă se realizează în raport cu localitatea în care se află locuința proprietate personală.

6. Proiectul cuprinde o serie de prevederi destinate a înlătura lacune de reglementare sau interpretări contradictorii ale legii actuale, după cum urmează:

- proiectul stabilește că în ceea ce privește încadrarea în sistemul administrației penitenciare nu există ordine de prioritate între concursul din sursă externă și transferul cadrelor militare și funcționarilor publici cu statut special din cadrul altor instituții publice de apărare, ordine publică și siguranță națională ale statului, al Ministerului Justiției și unităților subordonate acestuia, pentru a se înlătura interpretările contradictorii existente;

- proiectul clarifică condițiile în care operează mutarea în alte unități penitenciare ori schimbarea din funcție a polițiștilor de penitenciare, stabilind că în aceste situații, prin funcție prevăzută cu coeficient de ierarhizare identic se înțelege funcția în care se face numirea al cărei coeficient de ierarhizare luat în calcul la stabilirea salariului este egal cu

cel al funcției anterioare. Cu alte cuvinte, schimbarea din funcție sau mutarea se pot realiza și pe o funcție vacantă al cărei coeficient de ierarhizare maxim este superior coeficientului maxim corespunzător funcției deținute de polițistul de penitenciare; astfel, în cazul în care coeficientul funcției avute la data mutării sau schimbării corespunde cu coeficientul funcției pe care este mutată persoana, mutarea sau schimbarea din funcție poate avea loc, persoana fiind numită pe același coeficient, urmând ca avansarea să se realizeze cu îndeplinirea condițiilor legale în acest sens (vechime, examen etc.);

- reglementarea clară a problematicii transferului, detașării, delegării polițiștilor de penitenciare din Ministerul Justiției și unitățile subordonate acestuia în sistemul administrației penitenciare și invers, ținând seama de regimul juridic unitar ce trebuie aplicat acestei categorii profesionale;

- introducerea unor prevederi referitoare la condițiile în care pot fi ocupate, prin transferul cadrelor militare și al funcționarilor publici cu statut special din cadrul altor instituții de apărare ordine publică și siguranță națională ale statului sau al Ministerului Justiției și unităților subordonate, funcțiile vacante din cadrul sistemului administrației penitenciare.

7. Pentru un spor de claritate a reglementării, proiectul stabilește termene clare privind aplicarea sancțiunii disciplinare în materie, prevăzând că sancțiunea disciplinară se aplică în maximum 30 de zile calendaristice de la data întocmirii referatului comisiei de disciplină prin care se constată vinovăția polițistului de penitenciare, dar nu mai târziu de un an de la data comiterii faptei.

8. Proiectul urmărește acoperirea situațiilor când, ca urmare a modificării legislației privind acordarea pensiilor, polițiștii de penitenciare care ating vârstă de menținere în activitate, nu îndeplinesc condițiile pentru acordarea unei pensii, conform prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, respectiv nu au îndeplinit stagiul minim de cotizare în specialitate, la această vârstă posibilitățile de reprofilare și reintegrare pe piața muncii fiind limitate.

Conform proiectului, limita de vârstă până la care polițiștii de penitenciare pot fi menținuți în serviciu este vârsta standard de pensionare pentru limită de vârstă prevăzută de legislația de asigurări sociale și pensii care reglementează sistemul public de pensii pentru instituțiile din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale. Prin excepție de la prevederile anterioare, în raport cu nevoile de încadrare, polițiștii de penitenciare pot fi menținuți în serviciu după împlinirea vârstei standard de pensionare, până la vârsta de 62 de ani, dacă starea sănătății le permite, cu aprobarea anuală a persoanelor abilitate conform competențelor de gestiune a resurselor umane.

În acest fel, se asigură și alinierea la legislația similară instituțiilor din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională în ce privește vârsta de menținere în activitate.

9. Totodată, proiectul:

- corelează prevederi din Statut cu prevederi legale incidente în materia salarizării acestei categorii de personal;

- propune modificarea dispozițiilor legale referitoare la beneficiul acordării consultanței juridice, asigurată de unitate, la cerere, în cazul cercetării penale, urmăririi penale sau judecării sale pentru fapte comise în timpul ori în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, stabilind că în situația în care se constată vinovăția polițistului de penitenciare, acesta este obligat să restituie toate cheltuielile efectuate de unitate cu asigurarea consultanței juridice;

- instituie Ghidul carierei polițiștilor de penitenciare, ce urmează a fi aprobat prin ordin al ministrului justiției, care va detalia condițiile privind avansarea în carieră a

acestora;

- reglementează, ca mijloc de ajutorare a copiilor aflați în întreținerea polițistului de penitenciar decedat sau încadrat într-un grad de invaliditate ca urmare a rănirii acestuia, în timpul ori în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, posibilitatea înmatriculării acestora la cerere, fără examen ori concurs, în instituțiile de învățământ ale sistemului administrației penitenciare, dacă îndeplinesc condițiile legale;

- reglementează, cu o rațiune similară, posibilitatea angajării, fără examen ori concurs, ca personal contractual în unități ale sistemului administrației penitenciare, a copiilor aflați în întreținerea polițistului de penitenciar decedat sau încadrat într-un grad de invaliditate ca urmare a rănirii acestuia în timpul ori în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, precum și a soțului sau soției polițistului de penitenciar, dacă îndeplinesc condițiile legale;

- stabilește, în materia compensării lunare a chiriei, că închirierea poate privi o locuință situată în localitatea în care se află locul de muncă sau într-o localitate învecinată aflată la o distanță de cel mult 20 km față de unitate (prevederile actuale ale legii nu cuprindea vreo limitare de această natură); se prevede, de asemenea, că dacă polițiștii de penitenciar, inclusiv soțul/soția acestora sau copiii aflați în întreținere au înstrăinat o locuință, în localitatea în care își desfășoară activitatea, după data încadrării în sistemul administrației penitenciare, aceștia nu beneficiază de posibilitatea compensării chiriei;

- introduce posibilitatea ca, la cerere, polițistul de penitenciar încadrat într-un grad de invaliditate, ca urmare a rănirii acestuia în timpul sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, să fie menținut în activitate în funcții de polițist de penitenciar ori reîncadrat prin ordin al ministrului justiției, pe baza propunerii șefului unității din care acesta face parte, respectiv a făcut parte și a avizului comisiei de expertiză medicală și evaluare a capacității de muncă;

- în materia răspunderii patrimoniale a polițiștilor de penitenciar introduce regula consacrată și de Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, stabilind că dispoziția de imputare rămasă definitivă ca urmare a neintroducerii ori respingerii acțiunii la instanța de contencios administrativ constituie titlu executoriu;

- introduce calitatea de prim adjunct al directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, stabilind că unul dintre directorii generali adjuncți deține această calitate, fiind desemnat prin decizie a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor; în această calitate, îl înlocuiește de drept pe directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin acestuia, în perioada absenței sale.

10. Sunt clarificate și dispozițiile referitoare la incompatibilitățile polițiștilor de penitenciar în ceea ce privește exercitarea unor funcții sau activități în domeniul public sau privat.

11. Se instituie dispoziții la nivel primar în ceea ce privește competențele de numirea și eliberare din funcție, precum și celelalte modificări ale raporturilor de serviciu pentru funcțiile din sistemul administrației penitenciare, denumite competențe de gestiune a resurselor umane.

12. Sunt clarificate dispozițiile referitoare la împuternicirea pe funcții de conducere, în sensul că se stabilește că împuternicirea pe funcție se poate face, numai cu acordul persoanei respective, pentru o perioadă de maxim 1 an. În perioada de maxim 1 an, unitatea din cadrul sistemului penitenciar este obligată să organizeze procedura de ocupare a postului de conducere vacant; în cazul în care postul de conducere vacant nu se ocupă, se poate dispune prelungirea împuternicirii.

2. Alte informații	Nu au fost identificate					
Secțiunea a 3-a – Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul					
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul					
2. Impactul asupra mediului afaceri	Nu este cazul					
3. Impactul social	Nu este cazul					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul					
5. Alte informații	Nu este cazul					
Secțiunea a 4-a – Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani) – Proiectul nu prezintă influență financiară						
- mii lei						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus din care:						
a) buget de stat						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor						

și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						
Secțiunea a 5 –a – Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect					
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect					
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect					
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect					
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect					
6. Alte informații	Nu au fost identificate					
Secțiunea a 6-a – Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Au fost consultate organizațiile sindicale reprezentative din sistemul administrației penitenciare					
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul					
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților	Nu este cazul					

administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	Proiectul a fost avizat de Consiliul Legislativ
6. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 7-a – Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	Proiectul a fost publicat pe site-ul Ministerul Justiției
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul
3. Alte informații	Nu au fost identificate
Secțiunea a 8-a - Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
2. Alte informații	Nu au fost identificate

Față de cele prezentate a fost elaborat proiectul de act normativ alăturat pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să îl aprobați.

Ministrul Justiției
Robert Marius CAZANCIUC

Avizăm favorabil:

**Ministrul Finanțelor Publice
Ioana Maria PETRESCU**

**Liviu VOINEA
Ministru delegat pentru Buget**

**Rovana PLUMB
Ministrul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice**